ASS. CATALANA DETRAUMÀTICS CRANIOENCEFÀLICS I DANY CEREBRAL – TRACE NEUROMUSCULARS

Àmbit geogràfic: Autonòmic
Seu Social: Barcelona
Forma jurídica: Entitat Sense ànim de lucre i d'Utilitat Pública

- **27 persones treballadores**
- **1 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social**
- **8 persones voluntàries**
- **420 persones sòcies**

NOMBRE ACTUAL DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS A LES PERSONES:

- **155 a serveis a persones dependents o amb discapacitat**
- **26 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental**
- **130 a serveis específics vinculats a l'àmbit de l'execució penal**
- **15 a serveis de cohesió i dinamització social**
- **488 a usuàries a altres col·lectius: (Entorn cuidador)**

www.tracecatalunya.org

Breu història de l'organització

TraCE- Associació Catalana de Traumàtics Cranioencefàlics i Dany Cerebral vam néixer l'any 1988 amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de les persones amb dany cerebral adquirit i de les seves famílies, així com promoure la seva autonomia i inclusió social. Des dels inicis, l'entitat ha desenvolupat una tasca pionera en l'atenció integral a aquest col·lectiu, combinant suport psicosocial, rehabilitació i activitats comunitàries.

Amb el pas dels anys, TraCE ha ampliat els seus àmbits d'actuació, incorporant programes terapèutics especialitzats, serveis d'orientació i acompanyament familiar, i projectes de participació social. Paral·lelament, ha consolidat una línia de treball en l'àmbit de la sensibilització i la prevenció, especialment en relació amb la seguretat viària i les conseqüències dels accidents de trànsit. Des del 2023, lidera el Servei Invictes depenent del SCT.

Un dels elements distintius de l'entitat és la seva implicació en projectes de justícia restaurativa i la col·laboració amb institucions penitenciàries i educatives, afavorint processos de sensibilització amb persones internes i víctimes. La nostra trajectòria és de 38 anys, som una entitat, amb una clara vocació social, comunitària i transformadora.

Missió

La nostra missió és, la defensa dels drets de les persones amb dany cerebral adquirit, incloent traumatisme cranioencefàlic, ictus, malformacions arteriovenoses i altres malalties neurològiques, així com els seus familiars. L'entitat dona a conèixer aquesta realitat davant institucions i societat, oferint assessorament i informació, i promovent la inclusió laboral, educativa i social mitjançant serveis, tallers, conferències i jornades. També defensa els drets de víctimes d'accidents de trànsit amb seqüeles neurològiques, fomentant la seva rehabilitació i reinserció social. Impulsa la seguretat viària amb accions de sensibilització i formació, incloent col·lectius amb delictes de trànsit. Forma part de xarxes d'entitats afins i promou la igualtat entre dones i homes, incorporant la perspectiva de gènere i garantint els drets de totes les persones amb dany cerebral en tots els àmbits de la vida.

Descripció de l'activitat

La nostra entitat realitza les activitats següents:

- Informació, assessorament i psicoeducació en Dany Cerebral
- Activitats socials grupals amb finalitat terapèutica, més de 35 a la setmana.
- Teràpies individualitzades especialitzades
- Grups terapèutics
- Grups per a familiars
- Grups per a parelles de persones amb Dany Cerebral.
- Oci amb families
- Campanyes de sensibilització amb penats de trànsit: justícia restaurativa.
- Coordinació a Barcelona, Barcelonès i Vallesos del Servei Invictes del Servei Català de Trànsit per a la inclusió social de víctimes de trànsit amb ferides greus.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

QUAN ELS ACCIDENTS DE TRÀNSIT DEIXEN FERIDES: EDUCAR DES DE L'EXPERIÈNCIA

Breu descripció

Aquesta és una iniciativa innovadora, amb alt impacte social, orientada a la prevenció de la sinistralitat viària i a la reducció de la reincidència en delictes de trànsit mitjançant un model basat en la justícia restaurativa. El projecte consisteix en la realització de xerrades de sensibilització dirigides a persones internes condemnades per delictes de trànsit, sovint amb trajectòries de reiteració. Les sessions incorporen la participació activa de víctimes que, després de patir seqüeles greus, comparteixen el seu testimoni en primera persona, generant espais de reflexió profunda sobre les conseqüències reals de les conductes de risc.

Des de TraCE es compta amb una àmplia trajectòria en aquest àmbit, amb més de 38 anys d'experiència en l'atenció a víctimes d'accidents de trànsit, especialment amb dany cerebral adquirit, i més de 13 anys de col·laboració amb centres penitenciaris. Hem desenvolupat accions de sensibilització amb interns i víctimes, així com intervencions en justícia juvenil i participació en espais vinculats a la justícia restaurativa.

Un element central del projecte és la participació activa i en primera persona de persones amb dany cerebral adquirit a conseqüència d'un accident de trànsit, que a través d'aquesta acció, esdevenen agents de canvi i sensibilització. La seva implicació genera un impacte profund en els interns i, alhora, afavoreix la seva inclusió i participació en la vida comunitària, reforçant el seu rol social i contribuint a la reconstrucció del seu projecte vital. Aquesta interacció transforma tant qui escolta com qui dona testimoni.

El projecte incorpora també una dimensió comunitària, amb la participació conjunta d'interns i víctimes en accions adreçades a joves amb conductes de risc, ampliant l'impacte preventiu i contribuint a la millora de la convivència social.

Aportació de valor de la iniciativa

La nostra iniciativa aporta un alt valor de transformació social en integrar prevenció, reinserció i justícia restaurativa en un únic model d'intervenció. Incideix en persones amb alt risc de reincidència mitjançant una metodologia participativa que promou processos reals de responsabilització i canvi d'actitud, superant enfocaments merament punitius. El valor diferencial és afavorir processos de responsabilització d' empatia en els interns, i alhora oferir a les víctimes un espai significatiu que contribueix al seu procés de recuperació psicosocial.

Les sessions, amb metodologia participativa, promouen l'anàlisi de les causes de la conducta delictiva i la identificació d'estratègies per evitar la reincidència. El projecte amplia el seu impacte amb accions adreçades a joves amb conductes de risc, estenent la prevenció a la comunitat. Així, es configura com una eina de transformació social que incideix en les persones, les relacions i una cultura de responsabilitat i respecte a la vida.

Necessitat a la que respon

La iniciativa respon a la necessitat de reduir la reincidència en delictes de trànsit mitjançant intervencions que superin els enfocaments sancionadors, sovint insuficients per generar canvis reals i sostinguts en la conducta. Moltes persones condemnades presenten trajectòries de reiteració i manca de consciència sobre l'impacte de les seves accions, fet que evidencia la necessitat d'espais que promoguin la responsabilització, l'empatia i la reflexió profunda.

Alhora, dona resposta a la manca de reconeixement del paper actiu de les víctimes en aquests processos. El projecte ofereix un espai on poden participar de manera significativa, contribuint al seu procés de recuperació psicosocial i reforçant el seu rol dins la comunitat com a agents de sensibilització.

També aborda la necessitat de reforçar la prevenció en joves amb conductes de risc, incorporant metodologies vivencials que generin un impacte més profund que les accions informatives tradicionals.

En conjunt, la iniciativa respon a la manca de models integrals que connectin prevenció, reinserció i comunitat, amb capacitat de generar transformació social i promoure una cultura de responsabilitat i respecte a la vida.

Principals objectius assolits

El projecte ha assolit millorar la consciència i la responsabilització de les persones internes condemnades per delictes de trànsit, promovent processos de reflexió profunda que afavoreixen un canvi real d'actitud i contribueixen a la reducció del risc de reincidència.

El contacte directe amb víctimes ha facilitat el desenvolupament de l'empatia i la comprensió de les conseqüències humanes dels comportaments de risc.

Paral·lelament, s'ha afavorit l'empoderament, la participació social i la reconstrucció identitaria de persones amb dany cerebral adquirit, que han esdevingut agents actius de sensibilització, contribuint al seu procés de recuperació emocional i a la resignificació de la seva experiència.

El projecte ha ampliat el seu impacte més enllà de l'àmbit penitenciari mitjançant accions comunitàries adreçades a joves amb conductes de risc, generant consciència social i promovent actituds responsables en matèria de seguretat viària.

Així mateix, ha contribuït a reduir l'estigma associat al dany cerebral adquirit i a visibilitzar les conseqüències reals dels delictes viaris.

Finalment, s'ha consolidat un model d'intervenció innovador, estructurat i transferible, amb capacitat d'adaptació a altres contextos i territoris.

Principals resultats obtinguts

S'han realitzat sessions de sensibilització mensuals amb la participació de persones internes en règim obert, condemnades per delictes de trànsit i víctimes d'accidents viaris amb una elevada taxa de participació i continuïtat. S'han dut a terme també xerrades conjuntes adreçades a joves amb conductes de risc, ampliant l'abast preventiu del projecte (25-40 alumnes/sessió), se n'han fet 6.

A nivell quantitatiu, s'ha assolit un nombre significatiu de participants tant en l'àmbit penitenciari (10-16 persones/sessió), com en les accions comunitàries 9 sessions amb un total de 250 alumnes, amb un increment progressiu de la demanda d'aquest tipus d'intervencions per part dels centres.

Pel que fa als resultats qualitatius, s'observa una millora en la consciència de risc i en la responsabilització dels interns, així com una major capacitat d'empatia envers les víctimes. Les persones participants manifesten un impacte emocional profund derivat dels testimonis reals, que afavoreix processos de reflexió i canvi d'actitud.

En el cas de les víctimes, es constata un efecte positiu en el seu procés de reparació simbòlica i elaboració del trauma, en sentir-se escoltades i part activa d'un procés de prevenció social. Finalment, les sessions amb joves mostren un alt nivell d'impacte sensibilitzador i una millor percepció del risc associat a la conducció imprudent.

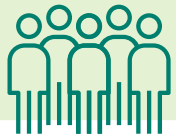
Abast de l'experiència

L'abast de l'experiència és ampli, incidint en els àmbits penitenciari, educatiu i comunitari. En el context penitenciari, s'intervé amb persones internes condemnades per delictes de trànsit, sovint amb trajectòries de reiteració, generant espais de reflexió i revisió de conducta.

Paral·lelament, el projecte incorpora la participació activa de víctimes d'accidents viaris, que aporten un testimoni vivencial d'alt impacte emocional. La iniciativa es basa en una metodologia participativa amb objectius operatius compartits entre els agents implicats. Les persones testimonis reben preparació específica per garantir una participació segura i continguda emocionalment. En l'àmbit comunitari, es desenvolupen accions amb joves en situació de risc, ampliant la prevenció més enllà del sistema penitenciari. El projecte inclou seguiment i avaluació continuada, fet que permet ajustar les intervencions i garantir-ne l'eficàcia, consolidant un model transferible i adaptable.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 2
Membres equips directius: 1
Sòcies: 3
Ateses: 380
Voluntàries: 2
Altres: 3 (Tècnics del Departament de Justícia)

Principals factors clau d'èxit

Els principals factors d'èxit del projecte es basen en una combinació de rigor metodològic, experiència acumulada i treball col·laboratiu. En primer lloc, destaca la preparació acurada de cada sessió, adaptant continguts i dinàmiques al perfil de les persones participants, fet que garanteix intervencions rellevants i amb alt impacte.

La metodologia participativa és un altre element clau, ja que fomenta la implicació activa dels interns, promou la reflexió crítica i facilita processos reals de responsabilització i canvi d'actitud, allunyant-se de models unidireccionals.

La coordinació estreta amb els professionals de l'àmbit penitenciari assegura una adequada contextualització de les intervencions, afavoreix la continuïtat dels processos i incrementa l'eficàcia de les accions desenvolupades.

Finalment, la dilatada experiència de l'entitat, tant en l'atenció a víctimes com en el treball en entorns penitenciaris i de justícia restaurativa, aporta solidesa, credibilitat i capacitat d'adaptació, elements essencials per a l'èxit i la sostenibilitat del projecte.

Dificultats i reptes superats

Una de les principals dificultats del projecte ha estat garantir que les víctimes estiguin preparades emocionalment per assumir el repte de compartir el seu testimoni en primera persona. Aquest procés requereix un acompanyament previ acurat per assegurar que la participació es produeixi en condicions adequades, evitant la revictimització i afavorint que l'experiència sigui constructiva tant per a elles com per a les persones internes.

D'altra banda, un repte rellevant ha estat aconseguir la implicació de persones internes que inicialment no identifiquen els seus errors ni reconeixen l'impacte de les seves conductes. Superar aquesta resistència ha implicat dissenyar estratègies metodològiques que facilitin la connexió amb els continguts, promoguin la reflexió i permetin que els participants es facin seva la sessió.

A través d'una metodologia participativa, un treball previ rigorós i una dinamització ajustada, s'ha aconseguit generar espais de confiança que afavoreixen un procés progressiu de presa de consciència i transformació personal, convertint aquestes dificultats en oportunitats de canvi real.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

La iniciativa destaca pel seu caràcter innovador en integrar, en un únic model d'intervenció, la prevenció, la reinserció i la justícia restaurativa. Un dels principals elements diferencials és la participació activa de víctimes, especialment persones amb dany cerebral adquirit, que esdevenen agents de sensibilització a través del seu testimoni en primera persona. Aquest enfocament vivencial és únic i facilita processos reals d'empatia i responsabilització.

Un altre element innovador és la metodologia participativa, que situa les persones internes com a protagonistes del seu propi procés de canvi. Les sessions no es limiten a la transmissió d'informació, sinó que promouen la reflexió crítica, el diàleg i la identificació d'estratègies per evitar la reincidència.

El projecte també incorpora una dimensió bidireccional i transformadora, ja que l'experiència impacta tant en les persones internes com en les víctimes, afavorint processos de recuperació, empoderament i resignificació de les experiències viscudes.

A més, amplia el seu abast amb accions comunitàries adreçades a joves amb conductes de risc, connectant l'àmbit penitenciari amb la comunitat i reforçant la prevenció. Finalment, es tracta d'un model estructurat, transferible i adaptable, amb potencial d'escalabilitat i replicabilitat en altres contextos.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

La transferència i replicabilitat de la iniciativa es fonamenten en diversos factors clau. En primer lloc, es tracta d'un model d'intervenció estructurat i sistematitzat, amb una metodologia clara i definida que facilita la seva aplicació en altres contextos. Les sessions compten amb una planificació detallada, objectius concrets i eines adaptables segons el perfil dels participants.

Un altre element essencial és la flexibilitat del model, que permet ajustar els continguts i les dinàmiques a diferents entorns institucionals, col·lectius i territoris, mantenint alhora els seus principis bàsics: participació activa, enfocament restauratiu i protagonisme del testimoni de les víctimes.

La iniciativa també es basa en un treball coordinat amb professionals dels diferents àmbits (penitenciari, social i educatiu), fet que facilita la seva integració en estructures ja existents i n'afavoreix la continuïtat.

A més, l'experiència acumulada i el coneixement especialitzat de l'entitat permeten transferir no només la metodologia, sinó també criteris d'intervenció, estratègies de dinamització i pautes per a l'acompanyament de les víctimes.

Finalment, el seu impacte demostrable i la seva orientació a resultats reforcen l'interès i la viabilitat de ser replicat per altres organitzacions, contribuint a estendre un model efectiu de prevenció i reinserció.